

PAVOUCI A SEKÁČI PÍSKOVNY TASOVICE U ZNOJMA

SPIDERS AND HARVESTMEN OF TASOVICE SANDPIT NEAR ZNOJMO

Ondřej Machač

*Katedra ekologie a životního prostředí, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci,
Šlechtitelů 241/27, 783 71 Olomouc; machac.ondra@seznam.cz*

Abstract: The spiders and harvestmen of Tasovice sandpit were investigated during 2014. Altogether, 82 spider species from 21 families and 4 harvestman species from two families were recorded. Sixteen spider species are listed under the Red List of threatened species of the Czech Republic. The most interesting species were found on a south-facing slope – *Alopecosa solitaria*, *Dysdera hungarica*, *Haplodrassus dalmatensis*, *Haplodrassus minor*, *Micaria guttata*, *Tmarus stellio* and the harvestman *Egaenus convexus*

Key words: Araneae, Opiliones, faunistics, Czech Republic, Znojmo region

ÚVOD

Postindustriální stanoviště, jako jsou lomy a pískovny, poskytují vhodné podmínky pro stepní a pískomilné druhy bezobratlých a často se v nich koncentruje řada vzácných a ohrožených druhů pavouků (TROPEK & ŘEHOUNEK 2011, HENEBERG & ŘEZÁČ 2014). V roce 2014 probíhal v pískovně Tasovice průzkum biodiverzity v rámci projektu firmy Heidelberg Cement – Quarry Life Award. Projekt měl za cíl zjistit výskyt ohrožených druhů vybraných skupin živočichů a rostlin v pískovně Tasovice a navrhnout vhodné řešení rekultivace a managementu daného území. Mezi zkoumanými skupinami živočichů byli i pavouci a sekáči. Jedná se o první systematický průzkum arachnofauny pískovny v Tasovicích. Ze Znojemska (mimo NP Podyjí) pochází velmi málo publikovaných údajů o arachnofauně, jen několik jednotlivých nálezů je uvedeno v Katalogu pavouků ČR (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002) a nepublikovaných inventarizačních průzkumech vybraných lokalit Znojemska, včetně nedaleké PP Tasovické svahy (KRIVAN et al. 2012). Pavoukům v pískovnách se začala věnovat pozornost až teprve nedávno (např. HENEBERG & ŘEZÁČ 2014).

METODIKA A MATERIÁL

Charakteristika zkoumaného území

Pískovna Tasovice se nachází severně od obce Tasovice (okres Znojmo): 48°50'35,028"N; 16°8'28,347"E. Jedná se o aktivní pískovnu s navazující již od-

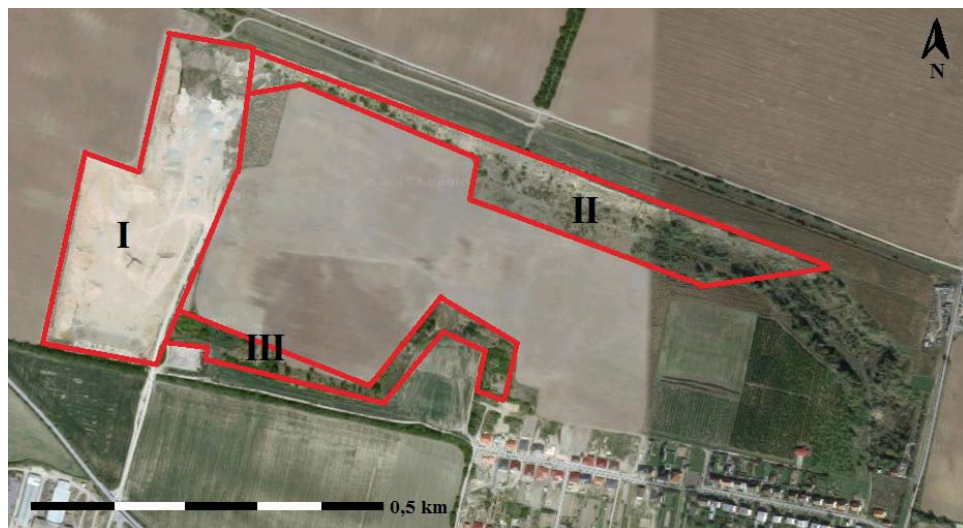
těženou plochou, která byla zemědělsky rekultivována se svahy ponechané sukcesí. V západní části pískovny probíhá od roku 2000 těžba písku, mezi severním a jižním svahem v již vytěžené části se nachází pole. Těžební plocha má rozlohu 8 ha a navazuje na vytěženou plochu o rozloze 28,3 ha. Sledované území je v nadmořské výšce 225–245 m n. m. Pískovna Tasovice se nachází na hranici teplé a velmi teplé oblasti, z fytogeografického hlediska spadá do Panonského termofytika (SKALICKÝ 1988). Průzkum probíhal jak v aktivní části s holými plochami bez vegetace, tak i na svazích s různě pokročilým stádiem sukcese. Zkoumaná lokalita byla při průzkumu rozdělena do tří oblastí (obr. 1).

Lokalita I (48°50'43,091"N; 16°8'33,009"E) – aktivní část pískovny s holými plochami bez vegetace a okolní svahy s primárním stádiem sukcese.

Lokalita II (48°50'40,117"N; 16°8'58,539"E) – jižní svah na severním okraji pískovny se sporou xerothermní vegetací a holými písčitohlinitými plochami, místy s náletem pionýrských dřevin. Spodní část pod svahem s výsadbou borovice.

Lokalita III (48°50'29,313"N; 16°8'42,935"E) – severní svah na jižním okraji pískovny, v pokročilém stádiu sukcese, místy s keřovým patrem a náletem topolu.

Průzkum probíhal od dubna do konce září roku 2014. Hlavní metodou sběru byly padací zemní pasti. Past se skládala z 0,5 l kelímku zapaštěného po okraj do země, doplněného nasyceným roztokem soli. Na každé ze tří lokalit bylo umístěno 5 pastí, které byly vybírány jednou za měsíc. Tato metoda byla doplněna individuálním sběrem, smykem vegetace, sklepáváním keřů a větví stromů a prosevem hrabanky.

Obr. 1. Mapa pískovny Tasovice (mapový podklad: Google Maps).

Fig. 1. Map of Tasovice sandpit (map source: Google Maps).

Získaný arachnologický materiál byl určen podle odborné literatury (MILLER 1971, NENTWIG et al. 2015). Dokladový materiál je uložen ve sbírce autora. Taxonomie a názvosloví byly přežaty z The World Spider Catalog verze 16.5 (PLATNICK 2015). Kategorie vazby pavouků k původnosti biotopu a jejich hojnost byly převzaty z Katalogu pavouků ČR (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002) a kategorie ohroženosti z červeného seznamu pavouků ČR (ŘEZÁČ et al. 2015).

VÝSLEDKY A DISKUSE

Celkově bylo získáno 422 jedinců pavouků a 28 jedinců sekáčů. Bylo zjištěno 82 druhů pavouků z 21 čeledí a 4 druhy sekáčů z dvou čeledí. Nejvíce byla zastoupena čeleď Gnaphosidae se 13 druhy, u sekáčů čeleď Phalangiidae se 3 druhy. Na lokalitě bylo zjištěno 34 velmi hojných, 16 hojných, 11 nehojných, 17 vzácných a 4 velmi vzácné druhy pavouků (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). Čtyři druhy pavouků patří mezi ohrožené, 12 druhů mezi zranitelné. Mezi vzácné a faunisticky zajímavé druhy pavouků s vazbou na xerothermní biotopy patří např. *Alopecosa solitaria*, *Civizelotes pygmaeus*, *Haplodrassus dalmatensis*, *Haplodrassus minor*, *Cheiracanthium campestre*, *Micaria formicaria*, *Micaria guttulata*, *Nematogmus sanguinolentus*, *Pardosa bifasciata*, *Thanatus arenarius*, *Tmarus stellio*. Nejcennější z pohledu arachnofauny byl jižní svah na severním okraji pískovny, kde bylo nalezeno nejvíce vzácných a ohrožených druhů (obr. 2). Na obnažených plochách bez vegetace v aktivní části pískovny (lokalita I) byly zastoupeny typické druhy raného stádia sukcese *Oedothorax apicatus*, *Ozyptila claveata*, *Pardosa agrestis*, *Steatoda albomaculata* a *Xerolycosa miniata*. Na svahu s jižní expozicí (lokalita II) byla typická společenstva teplomilných druhů pavouků reprezentována druhy: *Agelenatea redii*, *Gnaphosa bicolor*, *Micaria formicaria*, *Phrurolithus pullatus*, *Xysticus striatipes*, *Zelotes electus*. Na severním svahu na jižním okraji pískovny (lokalita III) převažovaly lesní druhy *Pardosa lugubris*, *Trochosa ruricola*, *Zelotes subterraneus* a *Zora spinimana*. V Tasovické pískovně nebyly zjištěny vzácné psamofilní druhy jako slíďák *Arctosa perita* (Latreille, 1799) a listovník *Philodromus histrio* (Latreille, 1819), které se poměrně běžně vyskytují v nedaleké pískovně Božice (Machač nepubl.). Ze sekáčů je významný hojný výskyt vzácného panonského sekáče *Egaenus convexus*. Souhrn všech nalezených druhů je uveden v tabulce (tab. I).

Významné druhy

Pavouci (Araneae)

Alopecosa solitaria (Herman, 1879)

Materiál: 1 ♀, 20. 6. – 15. 7. 2014, leg., det. & coll. O. Macháč.

Vzácný druh velkého slíďáka, který je vázaný na xerothermní trávníky (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). V ČR se vyskytuje jen v nejteplejších oblastech ve středních Čechách, na jihu Moravy a na Hané. Na Znojemsku byl nalezen např. na lokalitě Ječmeniště (Machač nepubl.). V pískovně v Tasovicích chycen 1 jedinec do zemní pasti na jižně exponovaném svahu (lokalita II). V červeném seznamu pavouků je veden jako ohrožený druh (EN).

Obr. 2. Tasovická pískovna, svah s jižní expozicí hostí řadu ohrožených a vzácných druhů pavouků (foto O. Machač).

Fig. 2. Tasovice Sandpit, slope with a southerly exposition, the habitat of many endangered and rare spiders (photo by O. Machač).

***Civizelotes pygmaeus* Miller, 1943**

Materiál: 1 ♀, 15. 7. – 15. 8. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný druh drobné skálovky vázaný na kamenité stepi a suché trávníky a viničné terasy (KOŠULIČ & HULA 2013). Na Znojemsku znám z několika xerothermních lokalit (KRIVAN et al. 2012). V pískovně jeden jedinec na okraji těžebních prostor v zemní pasti (lokalita I). V červeném seznamu pavouků je veden jako zranitelný druh (VU).

***Dysdera hungarica* Kulczyński, 1897**

Materiál: 3 ♀, 15. 7. – 15. 8. 2014, leg., det. & coll. O. Machač

Vzácný druh šestičky, u nás vázána na lesostepi a suché trávníky. V ČR vzácně na jihu Moravy (např. BRYJA et al. 2005, KOŠULIČ & HULA 2013) a také jeden nález v Praze (Řezáč nepubl.). Na Znojemsku známá např. z Havranického vřesoviště

z NP Podyjí (Machač nepubl.). V Tasovicích chyceny 3 samice do zemní pasti na úpatí svahu s jižní expozicí (lokalita II). Populace v ČR je partenogenetická.

Haplodrassus dalmatensis (L. Koch, 1866)

Materiál: 2 ♂, 1 ♀, 27. 4. – 20. 6. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný druh teplomilné skálovky vázaný na skalnaté stepi, druhotně také ve vápencových lomech a na vinicích (KOŠULIČ & HULA 2013). V ČR jen v teplých oblastech, zejména na jihu Moravy a ve středních Čechách (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). V pískovně nalezen jeden exemplář na jižně orientovaném svahu (lokalita II) a dva v zemní pasti v těžební části (lokalita I). V červeném seznamu pavouků je veden jako zranitelný druh (VU).

Haplodrassus minor (O. P.-Cambridge, 1879)

Materiál: 2 ♂, 27. 4. – 20. 6. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Velmi vzácný druh drobné skálovky, která žije pod kameny zejména na kamenitých xerothermních biotopech, druhotně také v kamenolomech (TROPEK & ŘEHOUNEK 2011). V ČR známá jen z několika lokalit v severních Čechách, Českého krasu a na jihu Moravy, ze Znojemska např. KŘIVAN et al. 2012. Dva jedinci byli získáni ze zemních pastí v těžební části pískovny. V červeném seznamu pavouků je veden jako ohrožený druh (EN).

Micaria guttulata (C. L. Koch, 1839)

Materiál: 2 ♀, 15. 7. – 15. 8. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný druh drobné skálovky vázaný na xerothermní biotopy. Vzácně jen na jihu Moravy (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). V pískovně zjištěni dva jedinci na svahu s jižní expozicí (lokalita II). V červeném seznamu pavouků vedena jako ohrožený druh (EN).

Nematogmus sanguinolentus (Walckenaer, 1841)

Materiál: 1 ♂, 1 ♀, 15. 7. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Drobná nezaměnitelná, oranžově zbarvená pavučenka, která je vázána na suché stepní strávníky. Na vhodných místech v teplých oblastech hojná. Na Znojemsku se vyskytuje např. na vřesovištích v NP Podyjí (Machač nepubl.). V pískovně hojný mezi sporou vegetací na jižním svahu (lokalita II). V červeném seznamu pavouků veden jako ohrožený druh (EN).

Phrurolithus pullatus Kulczynski, 1897

Materiál: 1 ♂, 6 ♀, 20. 6. – 15. 8. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný panonský druh vázaný na stepní trávníky a skalní stepi a také ve starých vinicích (KOŠULIČ & HULA 2013). V ČR se vyskytuje pouze na jihu Moravy a na Hané (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). Na Znojemsku na vhodných biotopech poměrně hojná (KŘIVAN et al. 2012). V Tasovické pískovně několik jedinců v zemních pastech v ak-

tivní části pískovny a také na svahu s jižní orientací. V červeném seznamu pavouků je veden jako zranitelný druh (VU).

Sitticus saltator (O. P. Cambridge, 1868)

Materiál: 2 ♂, 1 ♀, 27. 4. – 20. 6. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný druh skákavky, obývající písčiny a xerothermní biotopy (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). Na jihu Moravy vzácně na různých písčínách (HENEBERG & ŘEZÁČ 2014). V pískovně nalezení tři jedinci v pasti na svahu s jižní expozicí (lokalita II). V červeném seznamu pavouků je veden jako zranitelný druh (VU).

Steatoda albomaculata (De Geer, 1778)

Materiál: 2 ♂, 1 ♀, 27. 4. – 20. 6. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácná snovačka, typický druh písčin, druhotně také v pískovnách, polích a ruderalních stanovištích (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002). V pískovně hojná na okrajích těžebních prostor a na jižně exponovaném svahu, kde byli nalezeni v její síti mravenci *Messor structor* Latreille, 1798.

Tmarus stellio Simon, 1875

Materiál: 1 ♂, 20. 6. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný běžník vázaný na křoviny na lesostepních biotopech. Rozšířen zejména na jihu Moravy (např. BRYJA et al. 2005, KUBCOVÁ & SCHLAGHAMERSKÝ 2002), nalezen také na mladých náletech ve šterkovně v Tovačově na střední Moravě (Machač nepubl.). V pískovně sklepan jeden jedinec z keřové vegetace na severním svahu (lokalita III). V červeném seznamu pavouků je veden jako ohrožený druh (EN).

Thanatus arenarius Thorell, 1872

Materiál: 2 ♂, 27. 4. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný pískomilný listovník, vázaný na písčiny a suché trávníky, druhotně také v pískovnách. Žije na zemi mezi řídkou vegetací. V ČR jen v teplejších oblastech zejména ve středních Čechách a na jihu Moravy, na Znojemsku na vřesovištích v NP Podyjí, na Nečaratickém kopci (Machač nepubl.) a v nedaleké PP Tasovické svahy (KRÍVAN et al. 2012). V Tasovicích na okrajích těžební oblasti a svazích s jižní expozicí (lokalita I, II). V červeném seznamu pavouků je veden jako zranitelný druh (VU).

Sekáči (Opiliones)

Egaenus convexus (C. L. Koch, 1835)

Materiál: 3 ♂, 6 ♀, 20. 6. – 15. 8. 2014, leg., det. & coll. O. Machač.

Vzácný druh panonského sekáče, který patří mezi naše největší druhy. V ČR vázán na xerothermní biotopy a světlé lesy na jihu Moravy, kde je jeho severozápadní hranice areálu výskytu. Donedávna znám jen z Bílých Karpat (BEZDĚČKA 2001). Na Znojemsku na vhodných biotopech poměrně hojný, např. světlé doubravy v NP Podyjí (STEJSKAL et al. 2010). V pískovně zjištěn v zemních pastech na severním i jižním svahu (lokalita II, III).

Tab. I. Seznam zjištěných druhů pavouků a sekáčů pískovny Tasovice. Status – ohroženost (ŘEZÁČ et al. 2015): CR = kriticky ohrožený, EN = ohrožený, VU = zranitelný; abu. – hojnost výskytu (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002): VA = velmi hojný, A = hojný, S = nehojný, R = vzácný; orig. – vazba druhů na zachovalost stanoviště (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002): C = klimaxová stanoviště, SN = polopřirozená stanoviště, D = narušená stanoviště, A = antropicky silně ovlivněná stanoviště; loc. – lokalita.

Tab. I. List of all collected spiders and harvestmen at Tasovice sandpit. Status – treatment (ŘEZÁČ et al. 2015): CR = critically endangered, EN = endangered, VU = vulnerable; abu. – abundance (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002): VA = very abundant, A = abundant, S = scarce, R = rare; orig. – biodiagnostic characteristic of spiders to habitat (BUCHAR & RŮŽIČKA 2002): C = climax, SN = semi-natural, D = disturbed, A = artificial habitat; loc. – locality.

druh / species	status	abu.	orig.	loc.
Pavouci (Araneae)				
Pholcidae				
<i>Pholcus opilionoides</i> (Schrank, 1781)		VA	C, SN, A	I
Dysderidae				
<i>Dysdera hungarica</i> Kulczyński, 1897		VR	C	II
Mimetidae				
<i>Ero aphana</i> (Walckenaer, 1802)		R	C	II
Theridiidae				
<i>Enoplognatha ovata</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D	II, III
<i>Enoplognatha thoracica</i> (Hahn, 1833)		VA	C, SN, D	II
<i>Euryopsis flavomaculata</i> (C. L. Koch, 1836)		VA	C, SN	I, II
<i>Neottiura bimaculata</i> (Linné, 1767)		VA	C, SN, D	II, III
<i>Phylloneta impressa</i> (L. Koch, 1881)		VA	C, SN, D	I, II, III
<i>Robertus arundineti</i> (O. P.-Cambridge, 1871)		VA	C, SN, D	I
<i>Steatoda albomaculata</i> (De Geer, 1778)	LC	R	C	I, II
Linyphiidae				
<i>Diplostyla concolor</i> (Wider, 1834)		VA	C, SN, D	III
<i>Erigone atra</i> Blackwall, 1833		VA	C, SN, D	I, III
<i>Linyphia hortensis</i> Sundevall, 1830		VA	C, SN	III
<i>Linyphia triangularis</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D	III
<i>Nematognus sanguinolentus</i> (Walckenaer, 1841)	VU	R	C	II
<i>Oedothorax apicatus</i> (Blackwall, 1850)		VA	C, SN, D	I
<i>Stemonyphantes lineatus</i> (Linné, 1758)		S	C, SN, D	II
Tetragnathidae				
<i>Pachygnatha degeeri</i> Sundevall, 1830		VA	C, SN, D	
Araneidae				
<i>Agalenatea redii</i> (Scopoli, 1763)		S	C	II
<i>Araneus diadematus</i> Clerck, 1757		VA	C, SN, D, A	III
<i>Araniella cucurbitina</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D	II, III
<i>Argiope bruennichi</i> (Scopoli, 1772)		A	C, SN, D	II, III
<i>Gibbaranea bituberculata</i> (Walckenaer, 1802)	LC	S	C, SN	I, II
<i>Hypsosinga albovittata</i> (Westring, 1851)	LC	A	C, SN	II
<i>Mangora acalypha</i> (Walckenaer, 1802)		VA	C, SN, D	II, III
<i>Nuctenea umbratica</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D, A	III
<i>Zilla diodia</i> (Walckenaer, 1802)	LC	A	C, SN	III
Lycosidae				
<i>Alopecosa pulverulenta</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D	II, III

Tab. I. pokračování
Tab. I. continued

druh / species	status	abu.	orig.	loc.
<i>Alopecosa solitaria</i> (Herman, 1879)	EN	R	C	II
<i>Pardosa agrestis</i> (Westring, 1861)		VA	C, SN, D	I, II, III
<i>Pardosa bifasciata</i> (C. L. Koch, 1834)	VU	S	C	II
<i>Pardosa hortensis</i> (Thorell, 1872)		S	C, SN, D	I, II
<i>Pardosa lugubris</i> (Walckenaer, 1802)		VA	C, SN, D	I, II, III
<i>Trochosa ruricola</i> (De Geer, 1778)		VA	C, SN, D	I, II, III
<i>Xerolycosa miniata</i> (C. L. Koch, 1834)		A	C, SN	I, II
Pisauridae				
<i>Pisaura mirabilis</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D	III
Miturgidae				
<i>Zora spinimana</i> (Sundevall, 1833)		VA	C, SN, D	II, III
Agelenidae				
<i>Agelena labyrinthica</i> (Clerck, 1757)		A	C, SN, D	II, III
<i>Eratigena agrestis</i> (Walckenaer, 1802)		A	C, SN, D, A	I
Hahniidae				
<i>Hahnia nava</i> (Blackwall, 1841)		S	C, SN	I
Dictynidae				
<i>Dictyna arundinacea</i> (Linné, 1758)		VA	C, SN, D	II
<i>Nigma flavescens</i> (Walckenaer, 1830)		A	C, SN	III
Titanoecidae				
<i>Titanoeca quadriguttata</i> (Hahn, 1833)		A	C, SN, D	I
Eutichuridae				
<i>Cheiracanthium campestre</i> Lohmander, 1944	LC	VR	C, SN	II
<i>Cheiracanthium punctorium</i> (Villers, 1789)		R	C, SN, D	I, II
Phrurolithidae				
<i>Phrurolithus pullatus</i> Kulczyński, 1897	VU	R	C	I, II
Zodariidae				
<i>Zodarion rubidum</i> Simon, 1914		A	C, SN, D	I, II
Gnaphosidae				
<i>Civizelotes pygmaeus</i> Miller, 1943	VU	R	C	II
<i>Drassodes cupreus</i> (Blackwall, 1834)	LC	S	C, SN	II
<i>Drassodes lapidosus</i> (Walckenaer, 1802)		VA	C, SN, D	I, II
<i>Drassyllus pusillus</i> (C. L. Koch, 1833)		A	C, SN, D	II
<i>Gnaphosa bicolor</i> (Hahn, 1833)	VU	S	C	II
<i>Haplodrassus dalmatensis</i> (L. Koch, 1866)	VU	R	C	II
<i>Haplodrassus minor</i> (O. P.-Cambridge, 1879)	EN	VR	C, D	I
<i>Haplodrassus signifer</i> (C. L. Koch, 1839)		VA	C, SN, D	I, II
<i>Micaria formicaria</i> (Sundevall, 1831)	VU	R	C, SN	II
<i>Micaria guttulata</i> (C. L. Koch, 1839)	EN	R	C	I, II
<i>Zelotes electus</i> (C. L. Koch, 1839)	LC	S	C, SN	I, II
<i>Zelotes longipes</i> (L. Koch, 1866)	LC	R	C, SN	II
<i>Zelotes subterraneus</i> (C. L. Koch, 1833)		VA	C, SN	II, III

Tab. I. pokračování
Tab. I. continued

druh / species	status	abu.	orig.	loc.
Philodromidae				
<i>Philodromus cespitum</i> (Walckenaer, 1802)		VA	C, SN, D	II, III
<i>Thanatus arenarius</i> Thorell, 1872	VU	R	C	I, II
<i>Tibellus oblongus</i> (Walckenaer, 1802)		S	C, SN	II
Thomisidae				
<i>Ebrechtella tricuspidata</i> (Fabricius, 1775)		A	C, SN	II, III
<i>Ozyptila claveata</i> (Walckenaer, 1837)	LC	R	C	I
<i>Ozyptila scabricula</i> (Westring, 1851)	VU	R	C, SN	II
<i>Thomisus onustus</i> Walckenaer, 1806	VU	S	C, SN	II
<i>Tmarus stellio</i> Simon, 1875	EN	VR	C	III
<i>Xysticus acerbus</i> Thorell, 1872		R	C	II
<i>Xysticus bifasciatus</i> C. L. Koch, 1837		VA	C, SN	II, III
<i>Xysticus kochi</i> Thorell, 1872		VA	C, SN, D	I, II, III
<i>Xysticus striatipes</i> L. Koch, 1870	VU	R	C, SN	I, II
<i>Xysticus ulmi</i> (Hahn, 1831)		VA	C, SN, D	III
Salticidae				
<i>Euophrys frontalis</i> (Walckenaer, 1802)		A	C, SN	II
<i>Evarcha arcuata</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, D	III
<i>Heliophanus cupreus</i> (Walckenaer, 1802)		VA	C, SN, D	I, II, III
<i>Heliophanus dubius</i> C. L. Koch, 1835		A	C, SN	II
<i>Heliophanus flavipes</i> (Hahn, 1832)		VA	C, SN, D	II, III
<i>Phlegra fasciata</i> (Hahn, 1826)		A	C, SN	II
<i>Salticus scenicus</i> (Clerck, 1757)		VA	C, SN, A	I
<i>Sitticus saltator</i> (O. P.-Cambridge, 1868)	VU	R	C	I, II
<i>Talavera aequipes</i> (O. P.-Cambridge, 1871)		A	C, SN	I, II
Sekáči (Opiliones)				
Phalangüidae				
<i>Egaenus convexus</i> (C. L. Koch, 1835)				II, III
<i>Phalangium opilio</i> Linnaeus, 1761				II, III
<i>Rilaena triangularis</i> (Herbst, 1799)				III
Trogulidae				
<i>Trogulus tricarinatus</i> (Linnaeus, 1767)				I

ZÁVĚR

Průzkum arachnofauny v písčinně v Tasovicích prokázal výskyt řady vzácných a ohrožených druhů pavouků, vázaných na xerothermní biotopy. Zvláště cenná společenstva teplomilných pavouků se vyskytují na svahu s jižní orientací na severním okraji písčinně. V již neaktivních částech písčinně, zejména na svazích s jižní orientací by proto bylo vhodné odstraňování náletových dřevin, případně strhávat drn tak, aby nedošlo k zastínění lokality a již vytěžené prostory ponechat spontánní sukcesí. Toto opatření by bylo vhodné i pro další ohrožené druhy bezobratlých vyskytujících se v písčinně Tasovice.

SUMMARY

Tasovice sandpit is situated in Znojmo district in South Moravia (Pannonian region). Active quarrying still takes place in the western part of the sandpit and in the northern and southern parts there are slopes with xerothermic vegetation and bushes. Spiders and harvestmen were investigated during the year 2014 and were collected by pitfall trapping, sweeping and hand collecting. Altogether, 82 spider species from 21 families and 4 harvestman species from two families were recorded. The most collected species belongs to family Gnaphosidae. Sixteen recorded spiders are listed under the Red List of threatened species in the Czech Republic. Many rare and endangered spider species were found in the Tasovice sandpit, including *Alopecosa solitaria*, *Civizelotes pygmaeus*, *Dysdera hungarica*, *Cheiracanthium campestre*, *Haplodrassus dalmatensis*, *Haplodrassus minor*, *Micaria formicaria*, *Micaria guttata*, *Nematogmus sanguinolentus*, *Pardosa bifasciata*, *Thanatus arenarius*, *Tmarus stellio*. The Pannonian harvestman *Egaenus convexus* was also found here. The most interesting spiders were found on a slope with a southerly exposition.

LITERATURA

- BEZDĚČKA P. (2001): Příspěvek k rozšíření sekáče *Egaenus convexus* v Bílých a Bielych Karpatech. – Sborník přírodovědného klubu v Uherském Hradišti, 6: 78–81.
- BRYJA V., SVATOŇ J., CHYTL J., MAJKUS Z., RŮŽIČKA V., KASAL P., DOLANSKÝ J., BUCHAR J., CHVATALOVÁ I., ŘEZÁČ M., KUBCOVÁ L., ERHART J. & FENCLOVÁ I. (2005): Spiders (Araneae) of the Lower Moravia Biosphere Reserve and closely adjacent localities (Czech republic). – Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae (Brno), 90: 13–184.
- BUCHAR J. & RŮŽIČKA V. (2002): Catalogue of Spiders of the Czech Republic. – Peres Publishers, Praha.
- HENEBERG P. & ŘEZÁČ M. (2014): Dry sandpits and gravel-sandpits serve as key refuges for endangered epigeic spiders (Araneae) and harvestmen (Opiliones) of Central European steppes aeolian sands. – Ecological Engineering, 73: 659–670.
- KŘIVAN V., JELÍNEK A., NĚMEC R. & REITER A. (2012): Závěrečná zpráva k provedenému průzkumu vybraných lokalit v oblasti Znojemska. – [ms. depon. in Jihomoravské muzeum ve Znojmě].
- KOŠULIČ O. & HULA V. (2013): Rare and remarkable spiders (Araneae) from vineyard terraces in Pálava region (South Moravia, Czech Republic). – Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis, 73(3): 663–676.
- KUBCOVÁ L. & SHLAGHAMERSKÝ J. (2002): Zur Spinnenfauna der Stammregion stehenden Totholzen in südmährischen Auenwäldern. – Arachnologische Mitteilungen, 24: 35–61.
- MILLER F. (1971): Řád Pavouci – Araneida. – In: DANIEL M. & ČERNÝ V. (eds): Klíč zvířeny ČSSR, díl IV. ČSAV, Praha, 51–306. .
- NENTWIG W., BLICK T., GLOOR D., HÄNNIG A. & KROPF C. (2015): Spiders of Europe. – URL: <http://www.araneae.unibe.ch/> (25. 7. 2015).
- PLATNICK N. I. (2015): The World Spider Catalog, Version 16.5. American Museum of Natural History. – URL: <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog/index.html> (25. 7. 2015).
- ŘEZÁČ M., KŮRKA A., RŮŽIČKA V. & HENEBERG P. 2015: Redlist of czech spiders: 3th adjusted according to evidence-based national conservation priorities. – Biologia (Berlin, Boston), 70: 1–22.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds): Květena České socialistické republiky 1. Academia, Praha, 103–121.
- STEJSKAL R., VALÁŠEK M. & NĚMEC R. (2010): V Podyjí přibylo nových druhů. – Podyjské listy, 11(2): 6–7.
- TROPEK R. & ŘEHOUNEK J. (2011): Bezobratlí postindustriálních stanovišť: Význam, ochrana a management. – Entomologický ústav AV ČR & Calla, České Budějovice.